

Městský úřad Semily

Husova 82, 513 13 Semily
Odbor životního prostředí

VÁŠ DOPIS zn.:

ZE DNE:

NAŠE čj.: ŽP/4775/21/OV/245

Dle rozdělovníku

VYŘIZUJE: Mgr. M. Průšová

TEL.: +420 481 629 258

FAX: +420 481 629 209

E-MAIL: prusova@mu.semily.cz

DATUM: 02.11.2021

Provoz kotlů na tuhá paliva a lokálních topenišť a jejich vliv na kvalitu ovzduší

Dne 27. ledna 2021 byl ve Věstníku MŽP vyhlášen aktualizovaný Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu Severovýchod – CZ05 2020+, kam spadá i ORP Semily. Program zlepšování kvality ovzduší je strategický dokument, který zpracovává Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s příslušným krajským úřadem nebo obecním úřadem a s příslušným krajem nebo obcí v samostatné působnosti na základě zmocnění uvedeného v § 9 odst. 1 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění (dále také jen „zákon o ochraně ovzduší“). Program zlepšování kvality ovzduší (dále také „PZKO“) se zpracovává v případě, že je v zóně nebo aglomeraci překročen imisní limit stanovený v bodech 1 až 3 přílohy č. 1 zákona o ochraně ovzduší. PZKO je členěn do 3 na sebe navazujících částí – základní informace o zóně Severovýchod, analýza situace v ovzduší a podrobnosti o opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší. PZKO se dle potřeby aktualizuje, nejméně však jednou za 4 roky. Po jeho vyhlášení mají kraj a cílové obce uvedené v PZKO povinnost zpracovat svůj časový plán plnění opatření, které PZKO stanovuje. PZKO je tedy pro tyto obce závazný. Za cílové obce jsou považovány ty obce, kde podle modelového výpočtu i po realizaci stávajících opatření existuje riziko překračování některého z imisních limitů. Ve stávajícím PZKO není stanovena žádná cílová obec z ORP Semily.

První PZKO byl pro zónu Severovýchod vyhlášen v roce 2016 a to z důvodu překročení imisního limitu pro benzo(a)pyren. Benzo(a)pyren (BaP) je polycyklický aromatický uhlovodík, který vzniká nedokonalým spalováním organického materiálu. Jedná se o silně karcinogenní a mutagenní látku. Chronická expozice vede k poškození dýchacích cest, trávicího traktu, BaP je mutagenní, poškozují imunitní systém, červené krvinky, je schopen procházet placentou a omezuje reprodukční schopnost. K překračování imisního limitu docházelo na měřicích stanicích od počátku měření v roce 2011. V referenčním roce 2016 překročilo imisní limit 32,1 % území zóny CZ05 Severovýchod, pro Liberecký kraj to je 13,2 % území. Z emisních analýz vyplývá, že hlavním zdrojem benzo(a)pyrenu je vytápění domácností, které se na celkových emisích v rámci zóny v roce 2016 podílelo 98,4 %. Hlavní příčinou takto vysokého podílu je spalování pevných paliv, především uhlí, v kotlích starších typů (odhořivací, prohořivací). Vliv dopravy je omezen na bezprostřední okolí významných komunikací.

K dosažení cíle PZKO, tedy ke snížení koncentrací benzo(a)pyrenu pod úroveň imisních limitů, byla v PZKO CZ05 2020+ stanovena opatření, která jsou cílena na nejvýznamnější zdroj této znečišťující látky, tedy provoz kotlů a lokálních topenišť. Dalším klíčovým opatřením stanoveným zákonem mimo PZKO je zákaz provozování spalovacích zdrojů na pevná paliva dle § 17 odst. 1 písm. g) a § 41 odst. 16 zákona o ochraně ovzduší s účinností od 1. září 2022.

K předcházení a omezování znečišťování ovzduší nad rámec opatření nezbytných k dosažení imisních limitů obsažených vždy v kap. C. jednotlivých programů zlepšování kvality ovzduší byla vypracována podpůrná opatření určena pro orgány veřejné správy (státní správy i samosprávy). Podpůrná opatření je vhodné aplikovat nejen v oblastech, kde dochází k překračování imisních limitů, ale také v oblastech, kde nejsou imisní limity překročeny, a to s cílem zachování a zlepšení stávající dobré kvality ovzduší a jejího dalšího zlepšování. Podpůrná opatření jsou zaměřena na všechny znečišťující látky.

Aktuální PZKO CZ05 2020+ a podpůrná opatření lze nalézt na:

https://www.mzp.cz/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzdusi_2020

Mezi podstatné příčiny, proč je lokální vytápění domácností spalovacími zdroji na tuhá paliva tak významným přispěvatelem ke znečišťování ovzduší, zejména co se týče benzo(a)pyrenu, ale také primárních suspendovaných částic PM₁₀ a PM_{2,5}, patří:

1. zastaralé a nevyhovující kotle (stále je provozováno poměrně vysoké % těchto zdrojů),
2. spalování nevhodného paliva (paliva, které není určeno výrobcem, dřeva s vysokým obsahem vlhkosti (více jak 20%), odpadů)
3. nevhodná obsluha zařízení (špatné zatápění a přikládání, provoz zdroje na nízký výkon)
4. zapojení zdroje v rozporu s pokyny výrobce (nedostatečný tah komína, nedostatečný přívod spalovacího vzduchu, atp.)
5. nedostatečná pravidelná údržba zdroje a spalinových cest (pravidelné čištění zdroje, výměníku a spalinových cest).

Vzhledem ke skutečnosti, že od 1.9.2022 začne platit zákaz provozu kotlů 1. a 2. emisní třídy a tyto kotle jsou stále v poměrně vysokém počtu provozovány, je třeba informovat občany o možnostech poskytnutí dotace na jejich výměnu.

V roce 2022 bude vyhlášena další výzva Kotlíkových dotací. Tato výzva bude určena pro nízkopříjmové domácnosti. Žádosti bude přijímat Krajský úřad Libereckého kraje. Žadatelem může být vlastník nebo spoluvlastník nemovitosti (rodinného nebo bytového domu, bytové jednotky nebo trvale obývaného rekreačního objektu), kde prokazatelně bydlí. Podpora bude poskytována na instalace realizované od 1.1.2021 ve výši 95 % ze způsobilých výdajů se stanovenými limity dle zdroje (100 – 130 tisíc Kč). Další informace na:

<https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/kotlikove-dotace/domacnosti-s-nizsimi-prijmy/>

<https://dotace.kraj-lbc.cz/kotlikove-dotace/kotlikove-dotace-pripravuje-se-454828.htm>

Krajský úřad Libereckého kraje lze ohledně Kotlíkových dotací kontaktovat již nyní na tel.č. 485 226 579 nebo na email kotliky@kraj-lbc.cz.

Pro ostatní domácnosti, které mají vyšší příjem než stanovený limit, mohou využít programu Nová zelená úsporám. Příjem žádostí je již nyní (od října) umožněn. Žádost lze podat na Státní fond ŽP. Žadatelem může být vlastník nebo spoluvlastník nemovitosti (rodinného domu, bytové jednotky nebo trvale obývaného rekreačního objektu). Podpora bude poskytována formou dotace na instalace realizované od 1. 1. 2021 ve výši až 50 % ze způsobilých výdajů se stanovenými limity dle zdroje a typu domu (30 – 100 tisíc Kč). Dotace na výměnu kotle lze kombinovat i s dalšími dotacemi např. na zateplení. Více informací a kontakty na SFŽP pracoviště Liberec zde:

<https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/kotlikove-dotace/ostatni-domacnosti/>

<https://novazelenausporam.cz/kraj/liberecky>

Ministerstvo životního prostředí vydalo brožurku „Jak správně topit a ušetřit“, která nám byla v omezeném množství poskytnuta v tištěné formě a je k vyzvednutí na MěÚ Semily, odboru životního prostředí. V případě zájmu kontaktujte Mgr. Markétu Průšovou. Jako PDF soubor ji lze stáhnout na odkazu: https://www.mzp.cz/cz/lokalni_topeniste#jak_spravne_topit.

Další informační materiály týkající se vytápění správného provozu kotlů Vám zasíláme v příloze.

V souvislosti s výše uvedeným bych Vás chtěla požádat o spolupráci a to zejména s informováním občanů a zvýšení povědomí o správném provozu zdroje a povinnostech provozovatele stacionárního zdroje a o možnostech poskytnutí dotací na výměnu starých kotlů. Prosím o zveřejnění informací na Vašich webových stránkách, dále možné zaslané informační materiály vytisknout a vyvěsit na úřadech či přímo poskytnout občanům.

V případě dotazů kontaktujte Mgr. Markétu Průšovou, +420 481 629 258,
prusova@mu.semily.cz.

Předem děkuji a věřím, že zvýšením informovanosti občanů alespoň malé míře přispějeme ke zlepšení ovzduší v místě, kde žijeme.

Ing. Jana Vrabcová
vedoucí odboru životního prostředí

Rozdělovník:
Obce ORP Semily (datová schránka)